

سه گانه افعال، اوضاع و افکار جزء حریم خصوصی هستند/ آیا حریم خصوصی نسبی وجود دارد؟

رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی گفت: ما می‌توانیم فعل، وضعیت و فکر شخص را جزو حریم خصوصی در نظر بگیریم که ورود به این حریم و یا افشای یکی از آنها روانیست.

رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی گفت: ما می‌توانیم فعل، وضعیت و فکر شخص را جزو حریم خصوصی در نظر بگیریم که ورود به این حریم و یا افشای یکی از آنها روانیست.

به گزارش خبرگزاری مهر، حجت الاسلام والمسلمین احمد مبلغی رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی طی سخنانی پیرامون ضرورت توجه به حفظ حریم خصوصی افراد اظهارداشت: حریم خصوصی در اسلام زیرساخت جدی و اغماض ناپذیر برای "معنویت"، "تربیت" و "جامعه سازی" است، لازم است حوزه های علمی تا دیر نشده است به سمت "موضوع شناسی حریم خصوصی" و "معیار شناسی تجاوز به آن" و "محدوده این تجاوز" و "تطبیق آن بر فضای مجازی" (یعنی: مصداق شناسی تجاوز الکترونیکی) به پیش بروند.

وی ادامه داد: هر امر پوشیده نگه‌داشته شده شخصی، حاکی از علاقه نوعی شخص به مستور بودن آن است به همین دلیل نباید به دنبال احراز علاقه شخصی وی به مستور بودن آن بود.

اصناف سه گانه حریم خصوصی

حجت الاسلام والمسلمین مبلغی در ادامه بیان داشت: ما می‌توانیم فعل، وضعیت و فکر شخص را جزو حریم خصوصی در نظر بگیریم که ورود به این حریم و یا افشای یکی از آنها روا نیست.

معیار داخل بودن در حریم خصوصی یا خارج بودن از آن

استاد حوزه علمیه قم افزود: اما اینکه فعل، وضعیت و اندیشه افراد در چه زمانی جزو حریم خصوصی و چه زمانی حریم عمومی است و مرز این دو حریم کجاست به ظرف تحقق آنها که اجتماعی و یا غیر اجتماعی است، بستگی دارد.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی ادامه داد: ظرف اجتماعی به این معناست که این سه در جامعه تحقق پیدا می‌کند یا ظهور دارد. و ظرف تحقق غیر اجتماع آن است که فعل یا وضعیت یا فکر شخص به گونه‌ای است که هیچ کس غیر از خودش به آن دسترسی و آگاهی ندارد و این جزو حریم خصوصی است.

حجت الاسلام مبلغی اظهار داشت: فعل واقع از سوی شخص در ظرف اجتماع را می‌توانیم به دو دسته تقسیم کنیم: یک بار به گونه‌ای است که جوانبی از فعل قابل مستور نگه داشته شدن است و صاحب فعل آن را مستور نگه می‌دارد. اگر کوشش شود جوانب مستور نگه‌داشته شده افشا شود، این افشاگری تجاوز به حریم خصوصی است.

استاد حوزه علمیه قم یادآور شد: مقصود از جوانب مستور نگه داشته شده آن جوانبی است که شخص مایل به اخفای آن است، نه مکشوف شدن آن؛ به‌ویژه آنکه با افشای این جوانب صورت فعل انجام گرفته در جامعه عوض گردد و شخصیت فرد لکه‌دار شود.

مبلغی گفت: در این صورت با وجود اینکه این فعل در ظرف جامعه رخ می‌دهد، باید آن را جزو حریم خصوصی به حساب آورد؛ اگرچه وقتی فعل در ظرف جامعه رخ می‌دهد، به معنای آن است که به صورت مکشوف در حال انجام است ولی طبعاً پوشیده داشتن نسبت به جوانب و ابعادی از آن است. گونه دوم موضوعی است که جوانب آن قابل پوشیده نگه داشتن نیست.

وی یادآور شد: در کنار این دو، افعالی وجود دارد که به تنهایی مربوط به خود شخص نیست، بلکه مربوط به او و اطرافیان اوست، که مصداق بارز آن خانواده اوست. اگر محیط خانوادگی را امری بین وضعیت فردی محض و اجتماعی محض بگیریم، می‌توان از آن به حالت نیمه‌اجتماعی تعبیر کرد.

حجت الاسلام والمسلمین مبلغی ادامه داد: این وضعیت یا افعال مربوط به فضای خانوادگی دو صورت دارد: یک بار در محیط خانواده استقرار دارد. طبعاً محیط خانواده ظرف اجتماعی به معنای مکشوف برای افراد جامعه نیست. ورود به این وضعیت

خانوادگی در صورتی که از سوی فرد پوشیده نگه داشته شده باشد، نوعی تجاوز به حریم خصوصی است. گاهی نیز این وضعیت خانوادگی مثل فعل فرد در ظرف جامعه رخ می‌دهد.

وی در پاسخ به این سؤال که اگر احراز نکنیم فرد خواهان مخفی نگه داشتن امری است یا نه، آیا مکشوف کردن آن یا رفتن به سمت کشف آن تجاوز به حریم خصوصی تلقی می‌شود، گفت: هر امر پوشیده نگه‌داشته شده‌ای به صورت نوعی حاکی از علاقه شخص به مستور بودن آن است؛ چه آنکه پوشیده داشتن آن یک امر عقلایی و عرفی است، به‌همین دلیل نباید به دنبال احراز میل شخص او به اخفاء آن بود.

مبلغی گفت: با این بیان، معیاری برای حریم خصوصی پیدا می‌شود و آن اینکه، نفس رصد کردن و رفتن به سمت امور نامکشوف، تجاوز به حریم خصوصی تلقی می‌شود؛ چون فرد را در معرض مسائلی قرار می‌دهد که مستور نگه داشتن آن برای صاحب حریم، مطلوب و مورد درخواست و علاقه او است.

حریم خصوصی، نسبی یا مطلق؟

استاد حوزه علمیه قم با طرح این سؤال که آیا حریم خصوصی نسبی داریم؟، گفت: مقصود از حریم خصوصی نسبی امور مربوط به یک فرد است که به دلایلی برای افرادی از جامعه مکشوف شده است. آیا کوشش برای فهم این مسائل و کشف آنها که طبعاً به دامنه آگاهان به یک وضعیت خصوصی می‌افزاید، تجاوز به حریم خصوصی است؟

وی افزود: اصولاً مکشوف شدن امور مربوط به حریم خصوصی برای عده‌ای نمی‌تواند مجوز تجاوز به این حریم باشد؛ چون این تجاوز شما را از یک وضعیتی مطلع می‌کند که فرد خواهان مستور نگه‌داشتن آن است و طبعاً اگر هم برای عده‌ای مکشوف شده باشد، وی خواهان آن است که دامنه این انکشاف بیشتر نشود. از این رو در اینجا تجاوز به حریم خصوصی صدق می‌کند.

حجت الاسلام مبلغی یادآور شد: حریم خصوصی مطلق به‌معنای امر نامکشوف شده به صورت کامل است؛ یعنی کاملاً خصوصی است؛ به‌عبارتی وضعیت عینیت یافته آن خصوصی محض است. اگر این امر کاملاً خصوصی برای عده‌ای مکشوف شد، از حالت خصوصی بودن خارج می‌شود؛ ولی برای شما که به سمت آن می‌روید، همچنان حریم خصوصی است؛ چون معیار خصوصی بودن نسبت به شما صادق است. در این صورت حریم خصوصی نسبی به حساب آید.

وی یادآور شد: در هر حال کوشش برای دستیابی به امور داخل در حریم خصوصی، تجاوز به این حریم است؛ چه برای برخی افراد انکشاف پیدا کرده یا نکرده باشد. به عبارتی حرمت تجاوز به حریم خصوصی براساس ادله خاص خود ثابت است و به‌هیچ وجه نمی‌توان از آن عبور کرد.